

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Mezőgazdaságunk helyzete.

Irta: Czirfusz Ödön

Az emberiség történetének legrégebb korszakában már tudták, hogy a nemzet boldogulása csak a földmiveléssel foglalkozó nép boldogulásán alapulhat. Ezen igazság bizonyítására említette egyik könyvében Meline volt francia miniszterelnök ezt az ősrégi kínai mondást: „A nemzet gazdasága hasonlít a fához, a fagyókere a mezőgazdaság, ágai és levelei az ipar és kereskedelem; ha a gyökér szenved, a levelek lehullanak és a fa kipusztul.“

Országunk lakosságának $\frac{3}{4}$ része földmiveléssel foglalkozik, tehát ezek boldogulása nélkül igazi fejlődésről szó sem lehet. Azonban 2 évtized sem mulott el még, hogy ezen osztály abban a figyelembe részesült volna, melyet megérdemelt. Alig volt olyan törvényünk, mely a mezőgazdaság érdekét védte volna. Pedig az állam jövedelmének igen jelentékeny részét teszi ezen osztálynak adója; de azért ezen milliókból igen kevés jutott neki. Az 1911-iki budgetben is csak két kiadó tétel van, az egyik 400.000 K a vásártelepekre, a másik egy millió korona tenyészanyag beszerzésére.

Az ezredéves kiállítás alkalmával rózsás színben láttuk a világot a jelentős büszkén utaltunk az általunk elért haladásra. Építettünk ragyogó fővárost „falusi téglák“-ból, 36 milliós országházat. Azonban csak a külszínre adtunk valamit, nem törődtünk a nemzet gyökérével, ámbár tudtuk, hogy olyan fán, melynek gyökere szenved, csak élősdiék ütik fel tanyájukat; s ezen élősdiék a nemzet testén is elszaporodtak, s ezek ellen csak egyesült erővel küzdhetünk.

Ami a legnagyobb baj volt; nemcsak az állam tényleges jövedelmét fordítottuk beruházásokra, hanem még a kölcsön vett milliókat is. A „Zálogba tett Magyarország“ szerzője kimutatta, hogy a magyar föld 130 millió tiszta jövedelmét csaknem felemészti az államadósság 127 milliónyi kamatja, hol van még a 31 millió földadó s az egy milliárdnyi betáblázott tehernek 40 milliónyi kamatja? Tehát a haladás még anyagi téren is csak látszólagos.

A kigazda az ország egyes vidékein majdnem összeroskad a közterhek alatt. Azért, ha nemzetünket nagygyá és boldoggá akarjuk tenni, akkor ezen osztálynak a jólétét kell megvetni.

Szövetkezniök kell tehát a gazdáknak, hogy érdekeiket meg tudja vé-

deni s hogy jogos követeléseit meg tudja szerezni. Különösen készülnünk kell az elkövetkező 1917. évre, mikor vámpolitikai szerződésünk lejár.

Tudjuk azt, hogy mezőgazdasági terményeinknek 70%-át Ausztriában helyezük el, különösen azokat a terményeket, melyek ellen a hozzánk legközelebb eső nemzetek Németország, Franciaország, Olaszország a legerősebben védekeznek. Azért tömörülniök kell majd a magyar gazdáknak akkor, mikor az önálló vámterület kérdése napirendre kerül s nyiltan kell fellépniök ezzel a kijelentéssel: Elfogadjuk az önálló vámterületet, de biztosítékot kérünk arra nézve, hogy mezőgazdaságunkat az önálló vámterület nem fogja végromlásba dönteni.

A földbirtokos osztály tömörülésére nemcsak ekkor lesz szükség; hallatnia kell szavát mindenkor, mert a néma gyermeket az anyja sem érti meg. A kigazda csak akkor segíthetne sorsán, ha földjéről a maihoz képest kétszeres hasznót tudna levenni; s ez lehetséges is, ha földjét okszerűen művelné. De ezen okszerű kezeléshez nagyobb tőkebefektetés szükséges, különösen gépekbe, amelyeket bizony egymaga nem képes beszerezni. Evégre

RÁCZITS és CZVRKUSITS fűszer és csemege üzlete ZOMBOR.

K á v é és t e a behozatal a termelő országokból.

Miért fölösleges ma már, hogy k á v é és t e a szükségleteit
:: : a fővárosban vagy Trieszti cégeknél szerezzé be? : :

Mert fenti cég nagyarányu forgalma révén ezen cikkeket nagymennyiségben egyenest a termelő országokból szerzi be, és így módjában áll bármily nagy Import-céggel
:: : a versenyt felvenni, oly módon, hogy a LEGFINOMABB minőségű : :

KÁVÉT vagy TEÁT

aránytalanul olcsóbban szállítja mint a trieszti stb. cégek.

ÁLTALÁNOS KÖZKEDVELTSÉGNEK ÖRVENDO

„COLUMBIA“ pörkölt kávéink árjegyzéke:

„COLUMBIA“	igen finom keverék	1 kilo	. . .	4.— K
„	Sebastiano	1 kilo	. . .	4-20 K
„	Ceylon	1 kilo	. . .	4-80 K
„	Kingston	1 kilo	. . .	5-40 K
„	Karlsbadi	1 kilo	. . .	6.— K
„	gyöngykávé	1 kilo	. . .	4-60 K

1 postacsomag 4 $\frac{1}{2}$ kilo vételnél bérmentve.   Kérjen árjegyzéket!

külföldön gépszövetkezetekbe állanak a gazdák s közösen szerzik be a szükséges gépeket. Az ily gépszövetkezetek mindenhol virágzásnak örvendenek. Azt is tudjuk valamennyien, hogy az áruk annál olcsóbbak, minél kevesebb kézen mennek keresztül; tehát mindenkinek érdekében áll, hogy fogyasztási cikkeit az első forrásból szerezzék be. Ezzel kiszoríthatnának a nemzet testén élő s ma már annyira elszaporodott élők. Egy ember azonban erre nem képes: tehát nincs más mit tennünk, mint szövetkezni.

De nézzük meg azt, hogy értékesíti a kisgazda terményeit. Legtöbb esetben felrakja szekereire s beviszi a legközelebbi városba a hetipiacra. Oda jönnek a közvetítők, de egyik se ígér többet a másíknál. A gazda vár 10—11 óráig hiába, úgy hogy végre is kénytelen odaadni annyiért, amennyit ígérnek neki, mert hiszen pénzre van szüksége. De van olyan gazda is, akinek a lábán álló gabonája is le van kötve, még pedig potom áron s magas kamattal. Ezen helytelen értékesítési módon megint csak a szövetkezéssel lehetne segíteni; s ezek az értékesítő-és raktárszövetkezetek.

A szövetkezetek joggal számíthatnak az állam támogatására. Az állam feladata, hogy a nemzeti nevelést a szövetkezés eszméje hassa át s hogy az iskolákban terjessze a szövetkezés tanítását.

Az ifju nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy boldogulása csak a szövetkezésben van. Ezidáig a kisgazda volt az ország néma gyermeke. Nem hallatta a szavát ott, ahol érdekét együttes fellépéssel kellett volna megvédeni. Aki tehát a nemzet jövőjét szíven viseli, annak jelszava legyen: Mezőgazdaságért és a kisgazdáiért!

A petíció tárgyalása a kurián.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 25.

Végre elérkezett a várva várt nap. — Elvonul a magas, de igazságos kuria előtt Zombor város választó közönségének egy kicsiny töredéke, hogy rágalmaktól hemzsegő petíciójukkal, még egyszer — s utoljára — sarat dobjanak a megválasztott képviselőre s a nemzeti munkapártra, melyről azóta kiderült, hogy nagyon is életrevaló s a nemzet bizalmának igazi letéteményese. — Legalább tiszta képét kapjuk az eszközöknek, mikkel a függetlenségi párt dolgozott; s ha másért nem, hát azért mindenesetre köszönettel tartozunk neki, hogy a petíció tárgyalásával módot nyújtott nekünk bebizonyítani azt, mily eszközökkel dolgozott a nemzeti munkapárt s mily aknamunkát végzett a függetlenségi párt. Mójában állott volna a petícionálóknek a legelképzelhetlenebb vádakat is bizonyítani, amikkel csak lapjukban pírulni

nem tudó merészséggel illették pártunkat, mert a pártatlan és igazságos kuria megengedte a legszélesebb körű bizonyítást. Ha a függetlenségi párt nem igazolhatta vádjait, igazán nem rajtuk múltott.

Folyó hó 24-én vette kezdetét az ország legszenzációsabbnak ígérkező petíció tárgyalása. Szítál az eső, a méltóságos és kegyelmes bírák csak lassan szállingóznak. A kuria első emeletén pontban 10 órakor két szemkőzt levő ajtó egyszerre nyílik meg. Jobb oldalt tárgyalják dr. Konyovits Dávid képviselő petícióval megtámadott mandátumát, bal oldalt a Holló Lajosét.

Az első nap az érdeklődés nagyon lanyha, úgy hogy mikor 10 órakor a tanácselők a tárgyalást megnyitja, a feleken és képviselőiken kívül, alig egy-két hallgató van a teremben, köztük a Politikai Híradó és a Bácska tudósítója.

Mindjárt a tárgyalás elején meglátszik a nyugodt, ügye tisztaságában biztos dr. Konyovits Dávid fölénye az ügyében bizonytalan Fernbach Péter felett. A védők viselkedése is szembetűnő. A választást támadók helyén dr. Turányi Zsigmond és dr. Szilágyi Vilmos bizonytalanok, ingadozók, a sülyedő hajóról menekülni nem akarnak, de el sem szeretnének merülni. Meglátszik rajtuk, hogy a veszett fejsze nyelével is beérnék. Ezzel szemben a választást védők: dr. Tetéleni Armin és dr. Czeisel Lajos József teljes nyugodtsággal látják el a védelmet. Már itt meg kívánom jegyezni, hogy a választást támadó egyik ügyvédet, dr. Szilágyi Vilmost a Pester Lloydban és a Magyarországon közölt adatokra vonatkozólag meginterjuvoltam, dr. Szilágyi Vilmos kijelentette — és felhatalmazott nyilatkozata közzétételére — hogy ő ezektől a közleményektől távol áll, ő nem adott a közleményekhez adatokat.

A tárgyalás már folyik, mikor bejön a tisztelt Ház dédelgetett Sümegi Vilmosa. Fernbach Péter hozzá csatlakozik és izgatottan magyarázgatja a skandalózus választást. No de szóljanak az adatok.

Első nap. A fennen hirdetett halottakról szól először a nóta. Nos, hol a 150 halott? akik — mint a választás után hirdettek — feltámadtak dr. Konyovits Dávid kedvéért és leszavazták a nemzeti munkapártra. Csodálatos, hogy 1 esztendő s néhány hó elegendő volt arra, hogy 25 re apadjon le a számuk. S mit szól ezekről is a referens? Azt, hogy ezeknek is jogukban állott leszavazni, mert hisz helyhatósági bizonyítvány igazolja, hogy az élők sorában vannak.

A kétszer leszavazottak lajstromát a vizsgálat megejtésével megbízott bíró már nagyon megrostálta, úgy hogy a magas kuriának kétszer leszavazott választó polgárokkal nincs mit bibelődnie. Az államvasuti hivatalnokok ismeretes valloomásával — mely szerint meggyőződésük értelmében szavaztak a nemzeti munkapárt jelöltjére — végződött az első nap.

A második nap a petíció 12—28. pontjaiban foglalt semmisségi okok tárgyalásával telt el, s csak a 18. pont egy része maradt a harmadik napra. Nem érdektelen a választók vallomásának összegezése, akiknek egybehangzó vallomásából nem csak a megválasztott képviselő személye iránti igaz tisztelet és szeretet, hanem a nemzeti munkapárt elveihez való törhetetlen ragaszkodás is kicsendül. Hogy micsoda törvénysértés van abban, ha a Sáponya szálláson, avagy a

Stefánovics Sztánkó házában összegyűltek a választók és megbeszélték miként jöjjenek be a választásra, erre igazán nem tud választ adni, maga a petíció sem. A petíció 19—28 pontjaiban foglaltakra szintén rásüthetjük már a valótlan belyegét, mert Bosnyák István maga vallotta, hogy dr. Konyovics Dávid neki italméresi kijárást nem ígért. Demsicz Jánosnak válóperének gyors lebonyolítására ígéretet nem tett. Tóth Andor maga jelentette ki, hogy áthelyeztetése iránti kérelmét még a választás előtt elutasították. Polyák Márk, Schlotzer Márton a tőzsdei avagy italméresi jogot nem Konyovics Dávid utján nyerte el s végül Pálits Mátyás sem azért szabadult meg a katonaságtól, mert Konyovics Dávid járt volna közbe, hanem mert beteg atyjának egyetlen gyámolítója.

Külön vette a kuria előtt a referens a petíció 18. pontját. Ebben ugyanis 186 visszautasított választó miatt jajdult fel a függetlenségi párt. Ezek közül 93-at tárgyaltak le a második napon s ugyszólván valamennyiről kivétel nélkül kiderült, hogy részben választójoguk Zomborban nincsen, részben pedig személyazonosságukat kellőképen igazolni nem tudták.

Anonymus.

Igy folyik a híres petíció tárgyalása, amelyről tudósítónk utján számról-számról értesíteni fogjuk olvasó közönségünket.

Az olcsó hus.

Ha a husarak alakulására kedvező befolyással volnának a drágaságról elmondott mértföldes beszédek, akkor ma valósággal ingyen húst ehetnének. Ugy látszik azonban, hogy a husarak alakulása független minden beszédétől. Ezt a felfogást vallja az osztrák miniszterelnök is, aki minapában tartott beszédében nagyon világosan mutatott rá az élelmiszerek drágaságának igazi okaira. Megdrágult a hus, megdrágult minden élelmiszer, de korántsem azért, mert a gazdák összebeszéltek volna, hanem mert a fogyasztás nagymértékben emelkedett világszerte. A növekedő fogyasztásnak pedig természetes következménye a drágulás.

Ha fenti állítást elfogadjuk alapigazságnak, könnyűszerrel megállapíthatjuk az olcsó husnak feltételeit. Ha a kínálat nagyobb lesz mint a kereslet, leszáll a hus ára. Csakhogy ahhoz, hogy a kínálat nagyobb legyen, több állat szükséges. Fejleszteni kell tehát az állattenyésztést, akkor olcsóbb lesz a hus.

Csodálatosképpen ezt az aranyigazságot a tulnyomó részben iparos jellegű Ausztriának a kormánya hirdeti s nem a mezőgazdasági jellegű Magyarország kormánya. Annyi sok kormány-nyilatkozatot hallottunk már a huskérdésben s annyi sok orvosszerű szolgáló jó tanácsot, hogy szinte torkig vagyunk vele. S ime az osztrák miniszterelnöknek kell rámutatnia a huskérdés egyik legjobb orvosszerére, az állattenyésztés fejlesztésére, az állattenyésztő társaságok és hizlalótelepek felállításának szükségességére, mely orvosszerek határozottan többet érnek minden vámfelfüggetlésnél és minden tengerentuli husbehozatalnál.

Az osztrák miniszterelnök azonban még tovább megy. Megemlékezett azokról is, akik a husrágás miatt legtöbbet szenvednek: a lateinerekről, a fix fizetésű hivatalnokokról s az osztrák törvényhozásnak egyenesen kötelességévé tette, hogy ezek részére drágasági pótlékot folyósítson. Hogy a törvényhozás megadja részükre mindazokat az eszközöket, amelyekkel elviselhetőbbé lehet tenni a drágaságot. Ez a dolog azt bizonyítja, hogy osztrák szomszédaink a drágaság kérdésében sokkal világosabban látnak és sokkal világosabban gondolkoznak, mint ideát minálunk. A husrágásot megérzi mindenki. Megérzi elsősorban a munkásember. Ámde a munkás az utóbbi évek folyamán jóval kedvezőbb helyzetbe jutott, mint volt azelőtt. Beigazolt tény, hogy az ipari munkabérek az utolsó 10 év leforgása alatt 50—100 percenttel emelkedtek. Bizonyos mértékig ez is hozzájárult a drágaság elidőzéséhez. Teremtett egy csomó új igényes fogyasztót. Ebbe azonban belenyugszunk, joga van a munkásnak is ahhoz, hogy libapcsenyét egyék.

Ámde ezt a jogkiterjesztést leginkább a lateiner osztály szenvedte meg. A husos fazék köré, amely semmivel sem lett nagyobb és teltebb, jóval több fogyasztó sereglett, akik természetesen mind készpénzzel fizetnek. Aki többet fizet, azé lesz a hus. A hivatalnok embernek nincs módjában többet fizetni. Igaz ugyan, hogy a tisztviselői fizetéseket is emelték bizonyos mértékig, de az az emelkedés korántsem áll arányban az ipari munkabérek emelkedésével. A tisztviselőtől, a lateinerembertől megkivánják azt is, hogy jól szabott ruhában járjon és legalább 1—2 szobás lakásban lakjék. A munkásnép, ha teheti is ezt, különösen az utóbbi két dologban le tudja szorítani az igényeit. Kiöltözködni csak vasárnap szokott, a lakását pedig legfeljebb alváásra használja s így a butorok között legbecselebenek az ágyat tartja. Ágy pedig nagyon sok fér el egy szobában.

Ha mindezt figyelembe vesszük, be kell látnunk, hogy a drágaságot leginkább a középosztály szenvedte meg. Mégis csodálatosképen sem Budapest éhező hivatalnokai, sem pedig a vidéki városokban nyomorgó hivatalnokok még eddig nem rendeztek tüntető körmenetet az argentinai hus érdekében. A gondolkodó lateiner különben is tudja, hogy az argentinai hus nem orvosszer a hus drágasága ellen. Tudja azt is, hogy a husrágás orvosszere nem készül el egy hét alatt, hanem ahhoz évek keltenek, amíg a fejlődő állattenyésztés ismét lépést tud tartani a fogyasztással. A lateinerek e jobb belátása azonban nem akadályoz meg bennünket abban, hogy az illetékes körök figyelmét fel ne hívjuk rájuk. Ha a kormányok már mindenáron olcsóbb húst akarnak adni a népnek, adjanak a középosztálynak is. Az adakozás módja pedig legyen olyan, mint amilyent az osztrák miniszter helyezett kilátásba, t. i. gárapítsák a fix fizetésű alkalmazottak jóvedelmét.

Adatok a kriminalitás emelkedéséhez.

Irta: **Zsoldos Benő.**

A legújabb angol jogi irodalom egyik számottevő munkása: H. B. Simpson az 1909. évi bűnügyi statisztika nagy könyvéhez írt előszavában, — mely éppen most jelent meg a londoni könyvpiacra — többféle körülményt említi a kriminalitás emelkedésének okai gyanánt. Az általa észlelt jelenségeket a mi társadalmi és jogi életünkben is nyomról-nyomra feltalálhatjuk s azokkal szemben jelenleg még mi magunk is éppen annyira tehetetlenek vagyunk, mint akár a Simpson nemzete, vagy pedig a kontinens bármelyik nagy állama. H. B. Simpson a kriminalitás emelkedésének egyik legfőbb okozóját a manapság szinte hihetetlen túlsúlyra jutott napisajtó bizonyos részében látja, mely a legfondorlatosabb, sokszor a leghajmeresztőbb kegyetlenséggel és vakmerőséggel keresztülvitt bűntényeket a szenzációhajhászás kedvéért valóságilag glorifikálja. (Ezek a tünetek a magyar sajtó bizonyos rétegeiben is épen-séggel nem idegenek.) De hathatósan fejleszti a bűnözési hajlamokat szerinte az is, hogy az újdonságokra éhes közvélemény, nagyrészt ugyancsak a sajtó közvetítésével, bizonyos romantikus mázzal szereti bevonni a nagyarányú bűncselekmények elkövetőit s az olyan bűnösöket, mint például Raffles vagy Arsene Lupin, valóságos hőskökké szereti avatni. Nagy része van tovább a kriminalitás újabb-kori nagy emelkedésében annak a körülménynek is, hogy a vádlottakkal legtöbbször keztyűs kézzel bánó, sok tekintetben tulhámus büntető törvényeink a bűnös egyénre nézve mindennemű félelmességétől megfosztják, sőt nem egyszer kecségtetővé teszik a szabadságvesztés-büntetést és a bűnös életet.

A legújabb angol kriminál-statisztika szerint 1909-ben 2653 volt a nagy jury elé utalt, ugynevezett indictable bűncselekmények száma. Igaz ugyan, hogy ez valamivel kevesebb, mint volt 1908., 1906., 1903., 1902. és 1901. években, de már jelentékeny emelkedést mutat az 1907., 1905., 1904., avagy 1900. évek hasonló statisztikai adataihoz képest. E deliktumokat némileg részletezve, megtudjuk, hogy 1909-ben 78 egyént ítéltek el gyilkosság miatt; e téren a legutóbbi 15 év alatt nagyon jelentéktelen az emelkedés; továbbá 30 vádlott gyilkosság kísérlete, 30 magzatelhajtás és 75 egyén szülés eltitkolása miatt állott bünvádi eljárás alatt; természetellenes bűncselekmények miatt 94, homoszexuális deliktumok miatt 65, nőrablás miatt 114, 16 éven alóli leánygyermeken elkövetett erőszak miatt 95, 13 éven alóli leánygyermeken véghézvitt erőszak miatt 125, kettős házasság büntette miatt pedig 123 vádlott ellen hoztak marasztaló ítéletet. A két utóbbi bűncselekmény terén a legutóbbi évekhez képest feltűnően nagy az emelkedés.

A nagyon ellen elkövetett erőszakos deliktumok száma szintén szembetűnően szaporodik. 1909. évben nem kevesebb, mint 4178 ilyen ügyben tartott tárgyalás, míg az előző év statisztikája jóval alul marad ennél. Ez a legelső eset, hogy a kérdéses bűncselekmények száma a négyezret felülhaladta. Különösen sok ezek között legutóbbi időkben az ugynevezett éjjeli háztörés (burglary), vagyis az esti 9 órától reggeli 6 óráig terjedő időben büntetett elkövetése végett valamely lakóházba való betörés, nemkülönben az ezzel lényegében teljesen azonos, de nappal elkövetett house breaking. A békebíróhatáskörébe utalt, kisebb jelentőségű indictable bűncselekmények száma 1909-ben 53,401-re ment fel, jóval többre tehát, mint 1908-at kivéve, bármelyik más előző esztendőben.

Az állandó fokozatos emelkedést jobban szemügyre vehetjük, ha a Simpson-féle kimutatások alapján feljegyezzük azt, hogy az 1895—1899-ig terjedő öt évi időszak alatt évenként minden százezer lakosra aránylag 163 olyan egyén esett, akit indictable bűncselekmények miatt ítéltek el az angol bíróságok, ez a szám a következő öt év alatt évenként 172-re ment fel, míg az 1905—1909. évek alatt már 181-re emelkedett.

A legutóbbi tíz év alatt szembetűnő rohamossággal szaporodik azoknak az elitelt egyéneknek a száma, kik a rájuk kiszabott pénzbüntetések le nem fizetése miatt állottak ki szabadságvesztés büntetést. Tudnunk kell, hogy az angol büntető judikaturában a pénzbüntetésre való ítéletnek a miénkhez képest hasonlíthatatlanul nagyobb arányu szerepe van. Az 1899. évben például 563,378 vádlott ítéltetett pénzbüntetésre s ezek közül 83,855 egyennel szemben kellett azt börtönbüntetésre átválttatni: addig tíz évvel utóbb, vagyis 1909-ben, mikor csupán 460,015 vádlottat, tehát több mint százezerrel kevesebbet egyént sujtott a bíróság pénzbüntetéssel, összesen 92,699 büntetett „ülte le” ezt a büntetést. A százalék tehát, mint látjuk, 15-ről 20-ra szökken fel. H. B. Simpson melankólikusan sóhajt fel ennek konstataciójánál, hogy ekképen haladván, hova-előbb elkövetkezik az ideje annak, hogy az emberiség óriási átlaga a szabadságvesztés büntetést sokkal inkább a kedvezőtlen anyagi viszonyok jelének, semmint megbélyegző megtorlásnak fogja tekinteni.

H I R E K.

Liszt-ünnepély. A Szabad Liceum Liszt-ünnepélyét *Szendy* Árpád, a m. kir. zeneakadémia művészképző tanára, *Basilides* Mariska énekművész, a budapesti népopera tagja és dr. *Molnár* Géza, a m. kir. zeneakadémia titkára közreműködése olyan művészi eseményt avatja, aminőhöz városunk közönsége csak nagy ritkán jut hozzá. Ép azért bizonyosra vesszük, hogy a nagyközönség sem mulasztja el a kedvező alkalmat, hogy impozáns módon hódoljon egy nagy magyar szellem emlékének, kivált mikor ez az alkalom a legmagasabb művészet gyönyörűségével hálálja meg kegyeletes hódolatát. Az ünnepélyre a Bösendorfer-féle hangverseny-zongorát nem Bösendorfer Lajos, mint első értesülés alapján a falragaszok hirdetik, hanem Chmel I. és Fia cs. és kir. udvari zongoragyárosok engedték át szíveségből.

Esküvő. Felsőöri Hegedüs Valér, miniszteri segédtitkár afiumei kormányzóságnál folyó hó 28-án, szombaton délelőtt 11 órakor a plébániatemplomban vezeti oltárhoz Falcione Margit ura leányt, dr. Falcione Nándor nagybirtokos, ügyvéd és takarékpénztári igazgató leányát. Násznagyok lesznek: a vőlegény részéről gróf Nákó Sándor v. b. t. t. és a menyasszony részéről dr. Falcione Árpád országgyűlési képviselő.

A Dmke évi rendes közgyűlése. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület november hó 12-én tartandó ez évi rendes közgyűlésén, amely lapunk október 13-iki számában már meg volt hirdetve, az elnöki megnyitót báró Dániel Ernő v. b. t. t., a Dmke elnöke, az ünnepi beszédet pedig dr. Lázár György kir. tanácsos, Szeged szab. kir. város polgármestere fogja mondani. Az ülés Szeged szab. kir. város közgyűlési termében fog megtartatni.

A napközi otthon közgyűlése. A zombori napközi otthon egyesület rendes közgyűlését vasárnap, e hó 29-én d. u. fél 4 órakor a városháza kistermében tartja meg.

Jubiláló egyház. A torzsai református egyház e hó 31-én temploma felavatásának 100-ik, egyben pedig érdemekben megőszült lelkésze, Kármán Pál torzsai lelkészének 50-ik évfordulóját nagyobb szabású ünnepségek keretében fogja megünnepelni.

Nász. Dr. Jovánovics József ügyvéd leányát, Matildot (Ildikót) folyó hó 28-án, szombaton délelőtt 12 órakor a plébániatemplomban vezeti oltár elé Pap Béla segédmérnök a földmívelésügyi miniszteriumban. A menyasszony násznagya dr. Mukits Simon szabadkai ügyvéd volt országgyűlési képviselő, a vőlegényé Mikó Bálint nyug. főispán, valóságos belső titkos tanácsos és Kikinday Gyula műszaki főtanácsos lesznek.

Muzeumnyitás. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat muzeumának néprajz-tára folyó hó 29-én (vasárnap) délután 2—4-ig díjtalanul megtekinthető.

Talált tárgyak. A főkapitányság közhírré teszi, hogy egy korona készpénz, valamint egy darab zsák és a benne lévő kalapács stb. apróság találtatott. Igazolt tulajdonosai egy év és egy nap alatt a talált tárgyakat átvehetik a főkapitányságnál.

Eljegyzés. Józits István zombori kir. járásbírósi hivatalnok folyó hó 21-én tartotta eljegyzését Szatmáry Mária Elvira urleánynyal Apatinban.

Aljegyzői választás. Dávodon f. hó 20-án Vojnits Máté bajai járási főszolgabíró elnöklété mellett megejtett aljegyzői választás alkalmával egyhangulag Koch János okl. jegyző választatott meg.

Gazdasági cselédek kitüntetése. A napokban nagy ünnepiesség keretében nyújtotta át dr. Demetrovics Vladimir újvidéki polgármester a tanács jelenlétében négy gazdasági cselédnek, illetve munkásnak: Baics Lázár, Szivák József, Pál András és Bakonyi Ferencnek hosszabb ideig egy helyütt való szolgálatuk elismeréséül a földművelésügyi miniszter elismerő-okmányát és egyenként 100—100 korona jutalmat.

Bucsubál. A bezdáni kath. legényegylet f. évi október hó 29-én saját helyiségében pénztára javára műkedvelői előadással egybekötött bucsubált rendez.

Az utcaseprő büne. Hevér Pál szabadkai utcaseprő, akiről kiderült, hogy ellopta a három évvel ezelőtt öngyilkossá lett Merkovicz Andrásné volt zombori vendéglősnő ékszereit, a napokban a rendőrség fogházából átkísérték a királyi ügyészség fogházába. A tolvaj, aki a lopással öngyilkosságba kergette Merkovicz Andrást, tagadja tettét. Azonban hiába, mert a nála talált ékszerek és zálogcédlulak azt bizonyítják, hogy ő volt a tolvaj.

A szabadkai gyermekrablók. A szabadkai törvényszék hétfőn tárgyalta Kiss Ferenc és Horny Lénárd ismeretes bűnpörét. Nevezettek ugyanis ez év április 28-án elrabolták Récsai Ede dr. ügyvéd nyolc éves fiát s azután levelet írtak az ügyvédnek, melyben 30.000 koronát kértek. A bűnük kiderült és Kiss Temesváron, Hornyt pedig Temesrékán elfogták. A bíróság este hat órakor hirdette ki az ítéletet, mely szerint Kiss Ferenc elsőrendű vádlottat négy évi fegyházra, Horny Lénárd másodrendű vádlottat pedig másfél évi börtönrre ítélte.

Szerencsétlenül járt napszám. Achorecz Kálmán topolyai földbirtokos Bencsik Péter nevű napszámosa gözkeivel foglalatokdott. Vigyázatlanságból a gözke elé került és a szántóvas oly súlyosan megsebesítette, hogy a szerencsétlenség után meghalt.

Öngyilkos katona. Október 1-én vonult be a szabadkai 86-ik gyalogezredhez Czvejanov Szvetozár moholi cipészsegéd. A legény néhány nap előtt szabadságot kért, mert édesanyja halálos betegen fekszik. A szabadságot megkapta, s amíg otthon volt, édesanyja meghalt. Temetés után a legény kiment a temetőbe és anyja sírjára szájába lött. Azonnal meghalt. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy azért követte el tettét, mert nem tudja anyja halálát túlélni.

Agyonlőtte a feleségét. Koválovski Antal, Wolf és Trostler újvidéki fatereskedésében alkalmazott raktárnok e hó 24-én a faraktárhoz tartozó bódében browningját tisztogatta, közben a töltött revolver elsült s a golyó a bódében ülő feleségének hátába furdott, úgy hogy holtan esett össze.

A hűtlen asszony. Viktor Pál újvidéki napszámos közös háztartásban élt Dainya Pálnéval, de mivel napirenden volt köztük a civakodás, az asszony elhagyta Viktort. Hiába kérte, hogy térjen vissza hozzá az asszony, ez nem akart hallani sem róla. Viktor fölkereste az asszonyt és szívenlőtte. Az asszony szörnyen halt. Viktort le tartóztatták.

Baleset Topolyán. A Topolya és Bajsa községek között közlekedő omnibusz a napokban annyira megtelt, hogy a nagy teher alatt a henger összetört és az omnibusz felborult. Patani Józsefné, a topolyai szálló bérlőjének felesége súlyosan megsebesült, úgy hogy lakásán ápolják, míg a többi utast az ablaküvegek csak könnyebben sebeztek meg.

Felvégi lányok és alvégi legények. Dávodon vasárnap éjjel bálát rendezett a fiatalság az egyik kocsmában. A bálon nagyobb számban a felvégi lányok vettek részt, akiket az alvégi legények mindig elkaptak a felvégi elöl. A felvégi legények egyideig némán tűrték az alvégiéknél rájuk nézve kellemetlen szereplését, de végre is megunták a dolgot és a köztük felmerült véleménykülönbséget bicskával intézték el. A bicskázásnak több sebesültje és egy halottja van. A bicskázó legények ellen az eljárást megindították.

Zsebkendő papirosból. Az Egyesült Államok Kansas államában az összes iskolák papirosból készült zsebkendőkkel látandók el, mely rendelkezés szigorú betartását a ragályos betegségek meggyógyítása végett tartották szükségessé. 1000 ilyen zsebkendőnek ára körülbelül 12 korona s minden ilyen ezer egy végnélküli hengert képez s az egyes 25×45 cm. nagyságú zsebkendők perforálva vannak s így könnyen leszakíthatók. Egyéb-ként erős, szívóképes selyempapírból állanak e zsebkendők, melyek szükség esetén törülkőzőül is használhatók s használat után elégetik azokat.

Keleti népek újévi szokásai. Nemesak a művelt Európában ünneplik az újévet, hanem megvan ez a szokás jóformán a világ minden népénél. A perzsáknál — akik e tekintetben egyetlen kivétel — az újév a gyász ünnepe. A vallás utasításaihoz híven, fekete és violaszín ruhába öltözve, böjtöl ilvenkor a vakbuzgó mozlim. Ezzel szemben a többi keleti nép még zajosabban és komolyabban ünnepli az újévet. Indiában január elsején már hajnalhasadáskor megkezdik az ünneplést. Miután az újévet üdvözölték, a barminok fölkeltek az alvókat; a nők nagy sietséggel tisztogatáshoz fognak, minden porszemet eltüntetnek, ami az elmúlt esztendőre emlékeztet. Mindenem tudnak, ami régi; a konyhát is új berendezéssel látják el. Az új edények igen fontos szerepet játszanak a további ünneplésben. Rizst vagy tejet főznek bennök és a főzés eredményéből következtetnek az újév szerencsés vagy szerencsétlen voltára. Ha a tej gyorsan fölforr, úgy ez szerencsés jel; ha kifut, vagy az edény elhasad, kedvezőtlen a jóslat. Akinek a rizs szerencsétlenség jövendöl, az juttat belőle barátainak és a főszereplőknek: teheneinek is. Mert az ünnep második napját ezeknek szenteli a hindu: leveti magát előttük a földre és hálából virágot visz nekik. A kínaiak újévi ünnepének már egészen más a jellege. Ők az újévet január 25-én ünneplik. A kínai ember elátkozottnak érzi magát, ha ezen a napon csak egy fillérrel is tartozik-valakinek, ezért kölesönt vesz az uszorástól, gyakran hatvanszázalékos kamatra is — és kifizeti a hitelezőit. Ha utolsó számláját is kiegyenlítetté, lakomához ül és elbucszik az ó-évtől. Buddha képe előtt mulatozik, dorbézol s a jókedv éjjel előtt nem szűnik meg. Éjjel után ők is kikérdezik a sorsot a jövendő felől. Az egész jelenlévő társaság meggyújtott cipruságak lángjaiba bámul s ügyeli, mit hoz a jövendő. Ha a jóslat kedvező, úgy a következő hónap az öröm ideje. Február 25-ig semmit sem dolgoznak, szünetel az ipar és kereskedelem, a hatóságok nem működnek, sőt még a rendőrség sem üldözi meg a legveszedelmesebb betörőket sem.

Művészet — Irodalom.

Schön Adolf könyvkereskedésében (telefonszám 161.) kaphatók az e héten megjelent következő újdonságok:

Olesó könyvtár. 1631—1633. Lampérth Géza, A kompánia rózsája. 60 fil. 1634—1636.

Andersen. Az én életem meséje. Fordította dr. Szeberényi Lajos Zs. 60 fil. 1637—1640. Bajza József élete és művei. Irta Farkas Zoltán. 80 fil.

Modern könyvtár. 79—81. sz. Tolstoj Leó, A Kreutzer-Szonáta. Regény. Fordította Somogyi Ede. 80 fil. — 82—83. sz. Tolstoj, Az elő holttest. Fordította Pásztor Árpád. 60 fil. — 84. sz. Artur Schnitzler, Eleven Őrák. Fordította Harnos Ilona. 40 fil. — 85—88. sz. Neményi Bertalan, A magyar nép állapota és az amerikai kivándorlás. I K.

Dr. báró Nyáry Albert, A bécsi udvar a XVII. század végén. 6 kor.

Ferdinandy Gejza, A magyar alkotmány-jog tankönyve. 10 kor.

Vélemények új egyetemek alapításáról. 3 korona.

Dr. Hattyuffy Dezső, A gyámügyi igazgatás kézikönyve. 15 kor.

Kogutovicz, Budapest székesfőváros egész területének térképe, az utcák és terek betűsoros jegyzékével. 1912. 1-40 kor.

A „Vasárnapi Ujság“ október 22-iki száma Liszt Ferenc születésének százéves évfordulójával foglalkozik. Gróf Zichy Géza, Hampelné Pulszky Polixena, d'Izso Kálmán, Csudáky Bertalan cikkei, a Lisztre vonatkozó képek, reliquiák, torzképek stb. nagy sokasága valóságos ünnepi albummá teszi a számot. Ezenkívül vannak még a számban képek a hét aktualitásairól: a mély-furók kongresszusáról, Márkus László Attiladarabjának előadásáról a Nemzeti Színházban, a Tájfun párisi előadásáról, Márk Lajos Amerikában festett képeiről, az egrí születéről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Lampérth Géza és Majthényi György versei, Kaffka Gyula novellája, Atherto angolból fordított regénye. — Egyéb közlemények: Alexander Bernát színházi levele, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

A világ legszebb meséi most jelennek meg Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjában, a Jó Pajtásban: minden számban van egy mese, kiválogtatva a világirodalom nagy mesekincsének legjavából. Az október 22-iki új számban az angolok nagy költőjének, Kiplingnek egy bájos meséje olvasható. Ezenkívül van még ebben a számban vers Endrődi Sándortól, elbeszélés Szabóné Nogáll Jankától, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör sport-kalandjait, Faragó Géza pompás képet rajzolt. Folytatódik a Kis diákok levelei című kedves rovat, Hollósné de Grobois Nandin új társasjátékokat ismertet, Zsiga bácsi kedves mókái egyikét mondja el, Benedek Elek folytatja regényét. A Kis Krónika rovat Lévy József, az ősz költő arcképét közli. A rejtvények és szerkesztői üzenetek egészítik ki e szám gazdag tartalmát. — A „Jó Pajtás“ előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fill. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás“ kiadóhivatala, Franklin-Társulat, Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

HIRDETÉSEK.

BUTOR! Hálók, ebédlok, uri szobák, zongorák, teljes szálloda, vendéglő, kávéház és fürdőberendezések még soha nem létezett rendkívül előnyös fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre. Nagy butoralbum 1 korona. Modern lakberendezési vállalat Budapest, IV., :: :: Gerlóczy-u 7/v. Központi városháza mellett. *—3

Pénztárnoknőt

keres a zombori Falcione-féle ártézi gőz-, kád- és szénsav-fürdő új bérlője

Doroghy István.

Akik ezen állást elnyerni óhajtják, azok folyó hó 28-tól személyesen jelentkezzenek a bérlőnél.

ÉRTESETÉS.

Alulírott szíves tudomására adom a n. é. közönségnek, hogy **ZOMBORBAN JÓKAI TER 2. SZ. ALATT**

hangszerüzletet

nyitottam. Amidőn ezt a n. é. közönséggel tudatom, egyben értesitem, hogy mindennemű hangszer javítását elvállalom és azt a leglelkismeretesebben elkészítem.

!! Bármilyen hangszer készen is kapható. !!
Továbbá mindenféle hangszer-alkatrészek, hangszerek, kitérő hurok nagyban és kicsinyben kaphatók. Zene-
karok teljes felszerelését is elvállalom. Acélszerke-
zetű, jóhangu ciubalmim finom felszereléssel vannak
50-8 ellátva.

Gramofonok javítása a leg-
tökéletesebben lesz elkészítve.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok
!!! teljes tisztelettel !!!

id. Harkay Ferenc.

Eladók.

A szóntai-uton levő 51.,
53. és 55. sz. házak és
12 hold szántó szabad
kézből eladók.

Bővebb értesítéssel szol-
gál **Kukula Hermin**, Szóntai-ut
55. sz. a.

Haberfeld Samu

25-21
FOGTECHNIKUS,
budapesti egyetemi ta-
nárok volt I. assistense
Dr. FELES lakásán.

!! MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE !!

Mielőtt gazdasági motort
cséplők, szecskavágók, mor-
zsolók, darálók és kisipari
gépek hajtására venne, ok-
vetlen kérjen ajánlatot 50-45

VARGA N. gépműhelye

ZOMBOR. Militicsi-utca 11.
saját rendszerű és saját készítményű
!! nyersolajmotorról !!

Legolcsóbb üzem és a legol-
csóbb motor a világon!
Uzemköltség lóerőóránként 1 fillér !!

Kizárólag női cipők

különlegességi raktára.
MARSCHALL, Budapest, Bécsi-utca 2.
Fővárosi színházak szállítója.
Árjegyzék ingyen. *—4

KITÜNŐ MINŐSÉGŰ HEGYI BOROKAT

megvételre ajánl egy magánfogyasztóknak, mint
koresmáros, vendéglős s borkereskedőknek ki-
csinyben és nagyban **GYEBNÁR ANTAL** okl.
szőlész, Nagylóc, (Nógrád megye). Érdeklő-
dőknek díjmentes felvilágosítás. Ugyancsak
nagy mennyiségű 1 éves gyökeres hazai és
amerikai szőlővessző is kerül eladásra. *—4

Értesítés.

Van szerencsém a t. vadász uraknak
szíves tudomására hozni, hogy m. kir.
lőporárudámban sajátkezűleg töltött
kész és üres valódi **angol Eley** és
Hirtenbergi töltények mindenkor
kaphatók.

Magamat a t. vadász urak szíves figyel-
mébe ajánlva, vagyok
40-36 kiváló tisztelettel

Lugumerszky P. Szvetozár
Zombor, Kossuth L.-utca, a nagy tőzsde mellett.

*
Valódi orosz tea és
angol rum kapható.

!! Őszi szállításra előjegyezhetők !!

Kitüntetések:

- Arad
- Budapest
- Belgrád
- Berlin
- Lovrin
- Lugos
- Nagybecskerek
- Nagyvárad
- Pozsony
- Pécs
- Panesova
- Szofia
- Szeged
- Szatmár
- Szabadka
- Temesvár
- Veszprém
- Wien
- Zenta

Reitter Oszkár

főkapitány.

fajbaromfi gazdaságra, **NAGYBECSKEREK.**

- **ANGLIÁBÓL** -
hozott telivér, fajtisza, legelsőrendű állatok

Óriás nagy angol emdeni liba 25 25
Óriás nagy pekingi kacsa 10 8
Fehér Wyandotte (amerikai kitérő téli tojók) 10 8
Fehér Orpington 10 8
Sárga Orpington 10 8

FAJTISZTASÁGÉRT JÓTÁLLÁS-

Allami nagy aranyérem! — Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kitüntetések.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1911. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza			
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	
7.10	7.4	12.50	3.20	6.05	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	9.55	1.00		7.20	10.00		
10.14	13.34	5.23	6.36	10.46	4.09	érk.	SZABADKA	ind.	4.50	9.50		2.07	6.37		
10.30	1.44	5.35	6.48		5.20	ind.	SZABADKA	érk.	7.24	9.38		1.21	6.25		
	2.13	6.06			5.52		Nagyfény		6.51			12.53	6.06		
11.03	2.40	6.27	7.22		6.22		Topolya		6.26	9.07		12.31	5.51		
11.22	3.10	6.53	7.41		7.03		Kishegyes-Báosfeketehegy		5.56			12.03	5.33		
11.37	3.28	7.11	7.55		7.25		Ujverbász		5.34	8.38		11.45	5.16		
11.51	3.47	7.30			7.46		Okér		5.05			11.19	5.01		
12.03	4.04	7.47			8.13		Kiszács		4.47			11.02	4.47		
12.20	4.25	8.09	8.37		8.35	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.23	7.55		10.40	4.29		

Ráckevei Eötvös Lajos

KERTÉSZETE
TARCAL (Zemplén m.)

Elvállalja gyümölcskertek, hizikertek, diszkertek tervezését és beültetését, az első évben meg nem eredt fákat **ingyen pótolja**. A legolcsóbb árak mellett szállít mindenféle gyümölcs- és diszfákat, **disznóvénnyeket, szőlővesszőt, kerti magvakat, kerti eszközöket**. — Ha valamire szüksége van, saját érdekében feltétlenül kérjen **árajánlatot** fenti cégtől.

*—2

I N G Y E N

kap egy pompás hangverseny-beszélőgépet, ha 10 lemezt vásárol 20 forintért, de csakis *—4

WÄGNER a „Hangszerkirály”-nál

Budapest, József-körút 15. szám.

Okvetlen kérjen lemezjegyzéket. Javító műhely. — Előnyös lemezcsere!

∴ Kincset ér ∴

Tordy-féle Hollandi 3 király tea,

mivel nemesak hashajtó, hanem egyttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bél-működést szabályozó, nemkülönben a legmákosabb gyomorban is segít. Csomagja (kb. 10—12-szeri használatra) gyógytárban 50 fillér.

Készítő:

TORDY GY. okl. gyógyszerész

Budapest, Üllői-út 89. *—4

Szőlőtelepítők!

Becses figyelmüket felhívom saját érdekükben, hogy **terjedelmes telepeimen** a legjobb ermelléki bor és csemege, legkiválóbb fajú szőlőoltványok,

amerikai és európai sima és gyökeres, a világhírű gyökeres és sima **Delaware** vesszők a legolcsóbb árban, a legdusabb választékban szavatosság mellett, fajtisztán bocsátatnak eladásra, őszre és tavaszra való szükségletüket még most előjegyezteni szíveskedjenek, mindezekről képes árjegyzéket, amely sok hasznos tudnivalót tartalmaz, ingyen és bérmentve küldöm meg. ∴∴

*—2

CZIMEM:

KÁGYI SZABÓ ISTVÁN

ermelléki szőlőbirtokos és oltványteleptulajdonos

BIHARDIÓSZEG.

Zombor város üzleti tájékoztatója.

Bácsmegeye első cipőraktára **Holländer József** Kossuth Lajos-utca 2. Alapított 1873. évben. Ajánlja óriási raktárát legjobb minőségű férfi-, női- és gyermekcipőkben és papucsokban. Hazai, kobrai és külföldi gyártmányokban.

Szalámi! Tisztán sertésbushól készült szalámi különként 2 korona 20 fillérért, valamint csemege-szalonna különként 2 koronájával kapható **Bogdán István** hentesüzletében Zombor, Zrínyi-utca 9.

Schlieszer Testvérek divatruháza Zombor. Minden idényre legnagyobb választékban kapható divatkelme, divatselyem, fekete szövetek, angol és francia batisztok, szőnyegek. Versenyez legelőkelőbb fővárosi cégekkel választék és árakban.

Varga Kálmán butorműasztalos Zombor, Kules-utca 7. sz. Készít legmodernebb kivitelben családi és uri szobaberendezéseket minta szerint pontos kivitelben; menyasszonyi butorok versenyképes árban úgy bel-, mint külföldi gyárakkal szemben.

Házi iparilag előállított **FEHÉRNEMŰEK** a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. — Délmagyarország legszebb áruháza Zomborban a „Menyasszonyhoz.” — Nagy raktár **divatkelmekben és vászonneműekben**. — Cég-tulajdonos: **Spitzer Sándor**, Kossuth Lajos-utca. 50—34

Ehrlich Nándor fia épület- és diszműbádogos vízvezeték, fürdő és cioset berendezési vállalat. Állandó nagy raktár konyhaberendezési cikkekben. Rákóczi-út 6. sz. Zombor.

Raics József polgári és katonai férfiszabó Zombor, Széchenyi-körút. Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Dobozkészítés. **Gromilovits András** könyvkötészetét (Zombor, Zrínyi-utca 1. sz.) dobozkészítésre berendezte és e szakmába vágó mindennemű dobozkészítést elvállal. Kataszteri birtokiv rendező dobozok állandóan raktáron. Könyvkötői munkák a legrövidebb idő alatt jutányos árak mellett készíttetnek.

Czeisel József gépműhelye Zombor. — Elvállal artézi kutak furását, vízvezetékek és fürdőberendezéseket, bármily vasszerkezetek és lakatos munkákat, gazdasági cikkek készítését. Az ipar legújabb vívmánya. Autogén hegesztési telep.

Sztanisits Milán üveg, porcellán, lámpa, ivókészlet, tükör- és képkeretraktára Zombor, Szent-György-tér, a városházával szemben. Új épületek beüvegezése, valamint e szakmába vágó összes munkák elvállaltatnak.

Schön Adolf könyv-, zenemű-, papirkereskedés és könyvkötészet Zombor, Kossuth Lajos-utca. Alapítva 1852-ben.

Ugry István kályhás és agyagárgyáros Bezdáni-út 39. sz. Mintaraktár Erzsébet-tér 4. (Szemes-ház.) Ajánlja saját gyártmányu I-a Chamotte kályháját, tűzhelyeit stb. áruit. Javítások, átrakások jótállás mellett pontosan eszközöltetnek.

Biebert János férfiszabó Zombor, Tökölly-út 12. A legegységesebb ruhák a legrövidebb idő alatt elkészíttetnek. Szolid árak!

Höger Márton butor-asztalos Zombor, Széchenyi-körút. Elvállal háló- és ebédlőszobák berendezését, valamint e szakmába vágó összes munkák elkészítését.

Sirkövek, továbbá mindennemű kőfaragó és márványmunkák szakszerű készítését vállal **ifj. Stempel Samu** kőfaragó Zombor, Rákóczi-út 41. sz. — Nagy raktár kész sir-emlékek és butor-márványlapokban. Márvány-fűrészelés és csiszolás.

Zombori Iparosok Árucarnoka. Bácska legnagyobb butorraktára. — Elsőrendű kárpitosműhely. — Eladások részletfizetésre is.

Kisebb kőművesmunkákat, ugymint: átalakításokat, javításokat, fürdőkádakat, fayance- és keramit burkolatokat, rabic és betonmunkákat legszolidabb árak mellett vállal **Szávits János** kőművesmester Zombor, Orgona-utca 38.

Schneider János nyerges és kárpitos Zombor, Zöldfa-utca 8. — Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. — **Billiárdok** áthuzása jutányos árak mellett eszközöltetnek.

Nagy, butoreladás! Olcsó! Jó! Tartós! **Özv. Adler Adolfné** butorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye Zomborban, Kossuth Lajos-utca. Főraktár: Sándor Béla-utca 9. — Nagy választék háló-, ebédlő-, nappali és uriszoba berendezésekben. Részletfizetésre is.

Berger R. szénkereskedő Zombor, Rókus-utca 21. — Belföldi és porosz kőszén, továbbá kocsz és vágott fa kicsinyben blombirozott zsákokban jutányos árban házhoz szállítva. Kocsz és szén waggonként nálam megrendelhető.

Nagy raktár elsőrendű zongorák és pianókban **Raab Károly**

hangszerkészítőnél, Zombor, Zrínyi- és Orgona-utcaiban.

— Legolcsóbb zongora-kölcsön intézet. — Javítások és hangolások elfogadtatnak.

Igazság. Pataj Sándor republikánus lapja, Zombor. Egész évre 2 korona.

Butor-, üveg-, porcellán-, lámpa- és képkeret raktár: **Scherer M.** Zombor, Kossuth Lajos-utca. Kárpitozott butorjavítás, képkeretelés és üvegezés. E szakmába vágó bármimemű munkák vidéken is elvállaltatnak.

Virágkoszorúk és csokrok, virágkosarak stb. a legmodernebbül és legolcsóbban készít **Goeser Antal** Rákóczi-út 42. szám. — Telefonszám 129. — Diszoklevéllel kitüntetve.

Bittermann N. és Fia

könyvnyomdája

∴ ZOMBOR, ∴

a vármegye palotájában

Csinos és izléses nyomtatványok a legrövidebb idő alatt készülnek.

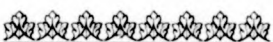
Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

:: KIVONAT A ::

„Budapesti Hirlap“

1908. szeptember hó 3. számából.

(*Edvárd király teája.*) Természetes, hogy Edvárd király számára az összes élvezeti szereket a leg gondosabban válogatják ki és különösen ügyelnek arra, hogy a király idegen helyen is csak a megszokott dolgokat találja asztalán, amelyeket megkedvel és amelyek egészségére hasznosaknak bizonyultak. Az *United Kingdom Tea Company Ltd Londonban abban a kitüntetésben részesül*, hogy King's Blend teakeverékét az angol királyi udvarnak szállítja és így természetes, hogy Marienbadból ezuttal ismét a londoni *United Kingdom Tea Company-tól* rendelték meg a teát a királyi udvartartás számára.

Kizárólagos főraktár Zombor és környéke

részére :

Weidinger S. és Ls.

nagykereskedőknél, ZOMBORBAN.

Zombor és környéke elitközönségének szives tudomására adjuk, hogy csemegeosztályunkban állandóan friss állapotban és legelőnyösebb árakon

!! *k a p h a t ó k:* !!

Heller-cukorkák.

Gala Péter csokoládék.

Suchard csokoládék.

Gerbeaud csokoládék.

Koestlin teasütemények.

Angol teasütemények.

Francia teasütemények.

Angol teák és rumok.

Naponta friss prágai sódar.

Szepesi kolbász.

Legfinomabb teavaj.

Francia és hollandi likörök.

Saját különlegességünk: „Ideál“ pörköltkávé!

Weidinger S. és Ls.

csemegeosztálya, Z o m b o r.

3-1